Erf inpassingsplan

Wiekenseweg obn |

Gendringen

NATUURBANK OVERIJSSEL

Colofon

Erfinpassingsplan
Wiekenseweg obn, Gendringen

Uitgevoerd door:

Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Nobelstraat 7-5
7131PZ Lichtenvoorde

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Opdrachtgever:

Legeland – Advies Buitengebied

Projectnummer en versie: 7316A versie 1.1	Status: Definitief
Ligging plangebied: Wiekenseweg obn, Gendringen	Rapportdatum: 15-10-2025
Auteur: D. Snoeck	

Inhoud

Hoofdstuk 1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Voorgenomen ontwikkelingen 3
Hoofdstuk 2 Plangebied 4
2.2 Beschrijving van het plangebied 4
2.1 Situering van het plangebied 4
2.3 Landschap 7
Hoofdstuk 3 Het ontwerp 9
3.1 Doelstelling 9
3.2 Het ontwerp 9
3.3 Uitgangspunten 9
3.4 Beleid 10
3.5 Kansen voor versterking van de landschappelijke inpassing van het erf 11
4.1 Inrichtingsmaatregelen 12
4.2 Beheer 18

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aan de Wiekenseweg te Gendringen bestaat het voornemen om een nieuw erf te ontwikkelen. Het voornemen van de initiatiefnemer bestaat uit de realisatie van een levensloopbestendige woning. Bij een ruimtelijke ontwikkelingen is een landschappelijke inpassing verplicht in de gemeente Oude IJsselstreek. Bijvoorbeeld als voor een initiatief een bestemmingsplan gewijzigd moet worden. De gemeente Oude IJsselstreek heeft initiatiefnemer gevraagd een voorstel voor landschappelijke inpassing van het nieuwe erf op te stellen. In voorliggend plan wordt een voorstel voor landschappelijke inpassing van het nieuwe erf gepresenteerd.

Naast een verbeelding van het wenselijke eindbeeld, wordt tevens ingegaan op de te nemen inrichtingsmaatregelen. Ook wordt een advies gegeven op welke wijze de nieuwe elementen beheerd dienen te worden om zich te kunnen ontwikkelen tot de elementen zoals bedoeld in dit plan.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied stelt de gemeente de volgende standaard. De gemeente Oude IJsselstreek hanteert een puntensysteem, waarbij voor ieder landschapselement een bepaalde hoeveelheid punten behaald kunnen worden. Deze punten kunnen per vierkante of strekkende meter behaald worden.

1.2 Voorgenomen ontwikkelingen

Afbeelding 1 geeft een verbeelding van de huidige situatie. Het plangebied wordt landschappelijk ingepast. Hierbij wordt een levensloopbestendige woning gerealiseerd met een bijgebouw. Verder wordt er erfverharding aangelegd met voldoende ruimte voor parkeerplaatsen.

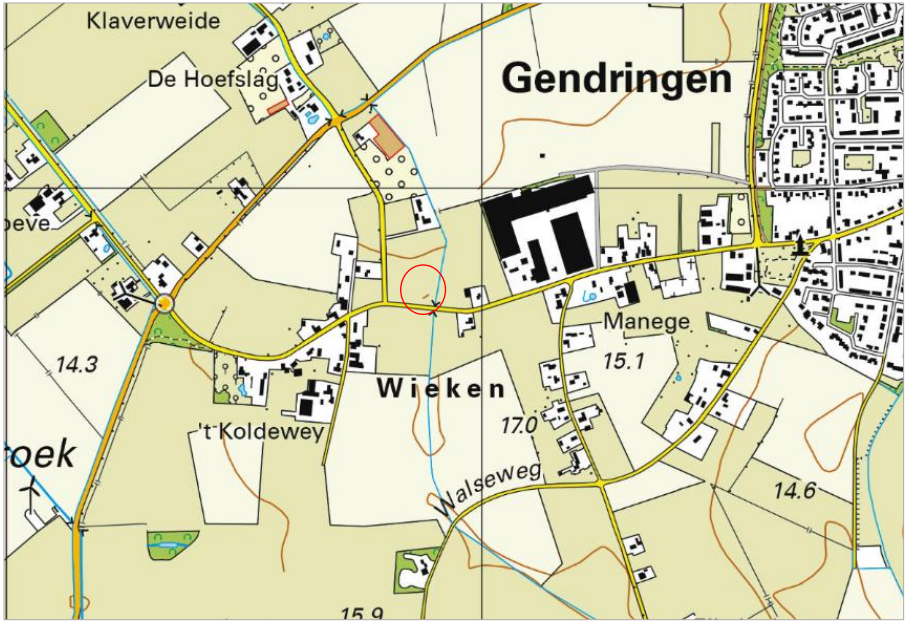

Afbeelding 1: Voorgenomen ontwikkelingen

HOOFDSTUK 2 PLANGEBIED

2.1 Situering van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de Wiekenseweg in Gendringen. Gendringen is een plaats onderdeel van de gemeente Oude Ijsselstreek. Het plangebied wordt omgeven door landelijk gebied en grenst aan een sloot. Op de onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Afbeelding 2: Ligging plangebied met rode cirkel aangeduid (bron: topotijdreis.nl)

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in het platteland bij Gendringen. En is omgeven door boerderijen en agrarisch grasland. Het beoogd stuk land bestaat uit voormalig gebruikt agrarisch grasland. Ten oosten van het plangebied loopt een sloot.

Afbeelding 3: Luchtfoto met plangebied in geel aangeduid (bron: gelderland.maps.arcgis.com)

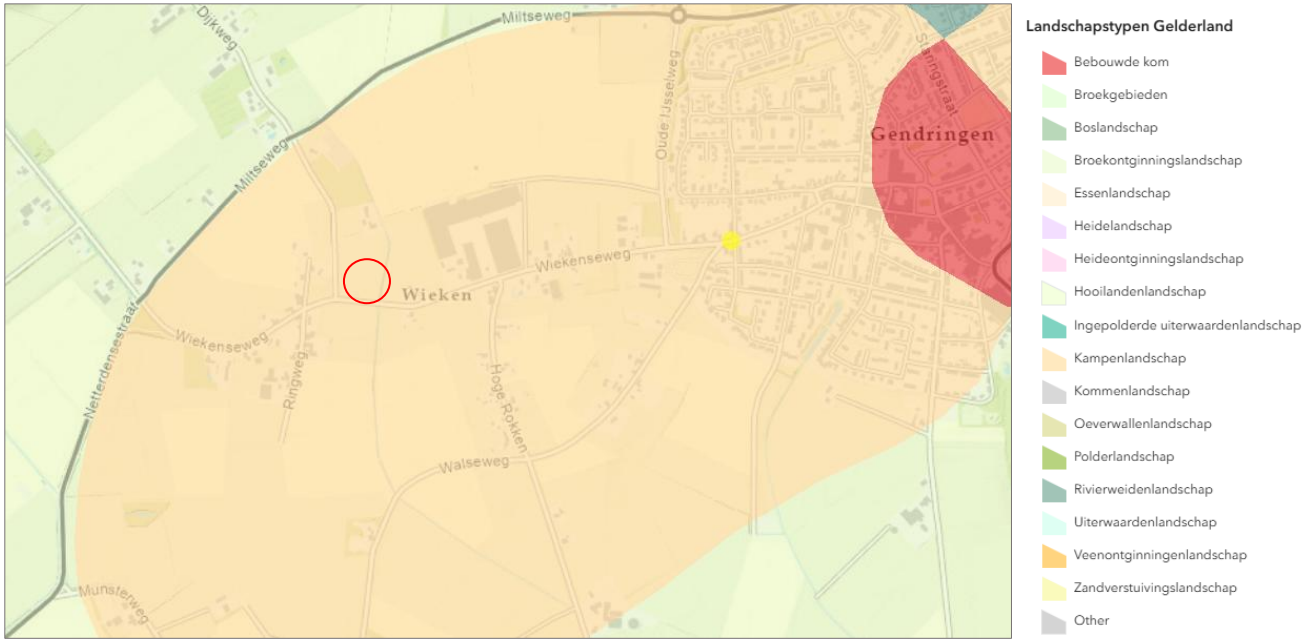
Afbeelding 4 t/m 11: Huidige situatie en beplanting van het plangebied.

2.3 Landschap

Het plangebied en de omgeving van het plangebied behoort tot het kampenlandschap, zie afbeelding 16. Het kampenlandschap bestaat van oorsprong niet uit grote akkercomplexen, maar uit individuele akkers. De boerenbedrijven voerden een gemengde bedrijfsvoering, een combinatie van akkerbouw en veeteelt. Omdat de grond vaak arm was, brachten de boeren mest en heideplaggen als bemesting op het land. Het kampenlandschap is een oud agrarisch cultuurlandschap dat ontstaan is vanaf de middeleeuwen. Het kenmerkt zich door de grillige, bochtige wegenstructuur met verspreid liggende bebouwing. Sommige boerderijen liggen tegenwoordig op enige afstand van de doorgaande weg, als gevolg van ruilverkaveling en het opheffen van tal van zandwegen en paden. De agrarische percelen hebben ongelijke vormen en volgen veelal het oorspronkelijke landschap. Essen en graslanden wisselen elkaar af en wegen zijn veelal voorzien van laanbeplanting. Veel kavelgrensbeplanting, zoals houtwallen, zijn verdwenen tijdens ruilverkaveling. Ook zijn de meeste oorspronkelijke zandwegen verdwenen of verhard.

Afbeelding 12: Ligging plangebied in Kampenlandschap, bron: slgelderland.nl

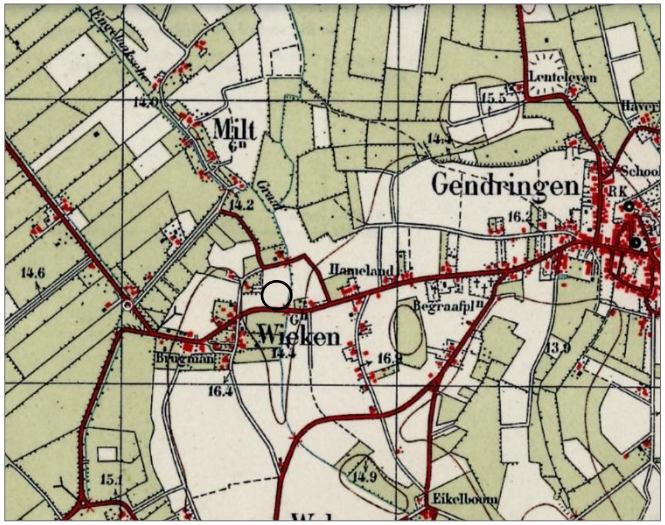
Onderstaande afbeeldingen laten de ontwikkeling van het landschap zien, doormiddel van historische topografische kaarten van topotijdreis.nl. De zwarte cirkel duidt het plangebied aan.

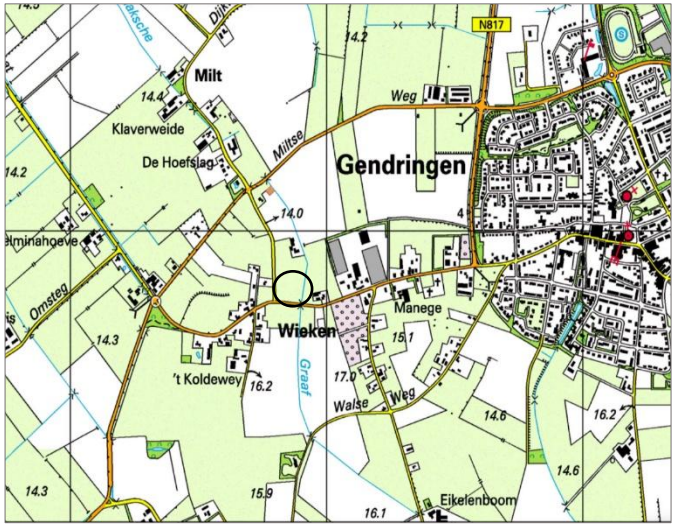
Afbeelding 13: Plangebied op topografische kaart van 1850.

Afbeelding 14: Plangebied op topografische kaart van 1900.

Afbeelding 15: Plangebied op topografische kaart van 1950.

Afbeelding 16: Plangebied op topografische kaart van 2000.

HOOFDSTUK 3 HET ONTWERP

3.1 Doelstelling

Het doel van een plan voor landschappelijke inpassing is het in harmonie met het omringende landschap inpassen van het erf; zowel het bestaande deel alsmede de nieuwe ontwikkeling. Dat wil niet zeggen dat alle bebouwing verstopt moet worden achter een ‘groene muur’ van beplanting. Bebouwing mag juist zichtbaar en beleefbaar zijn, maar beplanting kan wel bijdragen aan het wegnemen van zicht op minder fraaie elementen, zoals mestsilo’s, betonnen keerwanden van kuilvoerplaten of grote, eentonige stallen voor de intensieve veehouderij.

3.2 Het ontwerp

Het ontwerp is voorzien van knotelzen met daaronder ruigtekruiden, ten oosten langs de bestaande sloot. Voor de nieuwbouwwoning komt een scheerhaag te liggen, met een solitaire walnoot of tamme kastanje. Ten westen van het bijgebouw staat ook een solitaire walnoot of tamme kastanje, bovenlangs het bijgebouw staat een struweelhaag voor wat privacy. Tot slot wordt ten noorden van het plangebied een landschappelijk element aangelegd, dit in de vorm van een elzensingel met een onder begroeiing.

Afbeelding 17: Ontwerp landschappelijke erfinpassing.

3.3 Uitgangspunten

Bestaande beplanting

Uitgangspunt voor het opstellen van een erfinpassingsplan is behoud van zo veel mogelijk bestaande beplanting. Voorwaarde is wel dat het streekeigen beplantingsvormen zijn, passend in het landschap, en bestaat uit inheemse beplanting (geen conifeer, laurier, duindoorn, naaldbomen).

Huidige beplanting

Het plangebied bestaat uit inheemse plantsoorten.

Autochtoon plantmateriaal
Er wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van autochtoon plantmateriaal. Dat houdt in dat het plantmateriaal een Nederlandse herkomst heeft. Autochtoon plantmateriaal is afgestemd op het Nederlandse klimaat. Autochtoon plantmateriaal gebruiken verminderd ook hybridisatie van plantgoed van buitenlandse komaf met autochtone beplanting.

Streekeigen beplantingsvormen
Op de randen van de kleine kavels bevonden zich in het kampenlandschap veel houtwallen en heggen, waardoor het kampenlandschap van oudsher erg kleinschalig is. Streekeigen beplantingsvormen voor het kampenlandschap bestaan uit houtwallen, houtsingels en knotbomen in de nattere delen. Tevens zijn struweelhagen, geriefhoutbosjes, hoogstamboomgaarden, solitaire bomen en scheerhagen streekeigen binnen dit landschap.

3.4 Beleid

Provinciaal beleid
Het plangebied valt niet binnen gronden van het Geldersnatuurnetwerk, de Groene ontwikkelingszone of Natura2000.

Gemeentelijk beleid
Om te zorgen dat er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van een goede landschappelijke inpassing heeft de gemeente Oude IJsselstreek een standaard opgesteld. Deze standaard zorgt ervoor dat er bij initiatiefnemers duidelijkheid is en de vele verschillende ruimtelijke ontwikkelingen op eenzelfde manier ruimtelijk worden ingepast en getoetst. Om te beoordelen of er voldoende landschap wordt aangelegd als onderdeel van landschappelijke inpassing hanteert de gemeente Oude IJsselstreek een puntensysteem.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied stelt de gemeente de volgende standaard. De gemeente Oude IJsselstreek hanteert een puntensysteem, waarbij voor ieder landschapselement een bepaalde hoeveelheid punten behaald kunnen worden. Deze punten kunnen per vierkante of strekkende meter behaald worden. Tot 500 m² bestemmingsvlak geldt dat er minimaal 500 punten behaald dienen te worden. Daarboven worden er per 100 m² extra bestemmingsvlak 100 punten vereist. De initiatiefnemer dient minimaal twee en bij voorkeur meerdere landschapselementen te gebruiken.

Bij het ontwikkelen van een nieuw erf is de wens dat er voor 750m² nieuw landschapselement wordt gevormd. Dit landschapselement wordt gerealiseerd buiten het nieuwe erf zelf.

Gevolgen voor dit initiatief:
In het kader van functieverandering van het plangebied, bestaande uit 2.000 m², moeten er 2.000 punten behaald worden.

Nieuw erf
Ter compensatie van het creëren van een nieuw erf is het verplicht om 750m² aan landschapselement aan te leggen buiten het nieuwe erf. Dit wordt gedaan doormiddel van een elzensingel met een mantelvegetatie. Dit landschapselement past goed in de omgeving en wordt ondersteunt door een mantelvegetatie waardoor er een landschappelijke verbinding wordt gecreëerd voor verschillende fauna soorten.

3.5 Kansen voor versterking van de landschappelijke inpassing van het erf

Doormiddel van het omvormen van agrarisch grasland naar een erf met waardevolle elementen is er al een enorme versterking gaande. Een scheerhaag en struweelhaag zal schuil- en nest mogelijkheden bieden voor diverse zoogdieren en vogels. De knotelzen zullen bijdragen aan het beeld van het landschap rondom Gendringen, daarnaast zijn zo ook een belangrijke vroege nectar bron.
Het landschapselement de elzensingel zal ook een enorme boost geven aan de biodiversiteit. Door het samen te combineren met een onderlaag van besdragende struiken geeft het een diverse element.

4.1 Inrichtingsmaatregelen

Om tot het wenselijke eindbeeld te komen, worden de volgende inrichtingsmaatregelen genomen. Onderstaande tabel is een bestaande tabel van gemeente Oude IJsselstreek, welke ingevuld dient te worden.

Landschapselement	Nieuw aan te leggen	Te verwijderen	Optioneel; aanwezig in landschap
Elzensingel	Ja		
Laan			ja
Knotboom	ja		
Fruitlaan			ja
Bomenrij			ja
Solitaire bomen	Ja		ja
Hoogstamboomgaard			
Houtwal of houtsingel	Ja		ja
Struweelrand	Ja		
Vogelbosje			
Knip- of scheerhaag	Ja		
Struweelhaag	Ja		ja
Poel en klein- historisch water			
Rietzoom en klein rietperceel			
Natuurvriendelijke oever			

Landschapselement 1	
Naam landschapselement	**Struweelhaag**
Omschrijving en samenstelling	Voor privacy wordt er aan de noordzijde een struweelhaag gerealiseerd. Er wordt bij aanleg gebruik gemaakt van driejarig plantsoen (80-120 cm). Per strekkende meter worden drie stuks plantsoen (in driehoek verband) geplant.
Oppervlakte of aantallen	In totaal 50 meter aan struweelhaag. 50 x 3 = 150 stuks plantsoen.
Soortnamen in Nederlands en Wetenschappelijk (& verbeelding landschapselement)	De struweelhaag mag bestaan uit (een mix van): Wilde lijsterbes, *Sorbus aucuparia;* Gelderse roos, *Viburnum opulus;* Hondsroos, *Rosa canina;* Sleedoorn, *Prunus spinosa;* Meidoorn, *Crataegus monogyna;* Veldesdoorn, *Acer campestre;* & Hazelaar – *Corylus avellana.*
Aantal punten	10 punten per strekkende meter. In totaal **500 punten.**

Landschapselement 2	
Naam landschapselement	**Solitaire loofboom**
Omschrijving en samenstelling	Er worden twee solitaire loofbomen aangeplant. De loofbomen mag bestaan uit tamme kastanje of een walnoot. Er worden als laanboom gekweekte bomen gebruikt met een minimale stamomtrek van 14-16 cm op 1,30 hoogte. De bomen worden voorzien van twee boompalen en boomband.
Oppervlakte of aantallen	Twee loofbomen.
Soortnamen in Nederlands en Wetenschappelijk (& verbeelding landschapselement)	Tamme kastanje, *Castanea sativa;* Walnoot, *Juglans regia.*
Aantal punten	50 punten per boom. In totaal **100 punten.**

Landschapselement 3	
Naam landschapselement	**Elzensingel met onder begroeiing**
Omschrijving en samenstelling	Er wordt een elzensingel aangelegd als landschaps element. Hiervoor wordt 3 jarig plantsoen gebruikt, met een minimale onderlinge afstand van 1 meter. Daaronder wordt er een onder-groeiing 'mantelvegetatie' aangelegd. Hiervoor wordt werkt met 2-jarig bosplantsoen en wordt met minimaal 3 plantrijen geplant. De mantelvegetatie mag bestaan uit meidoorn, sleedoorn, lijsterbes, hazelaar en vuilboom.
	Circa 115 meter aan elzensingel. Circa 450m² aan mantelvegetatie.
Soortnamen in Nederlands en Wetenschappelijk (& verbeelding landschapselement)	Elzensingel: Zwarte els, *Alnus glutinosa* Mantelvegetatie: Wilde kardinaalsmuts*, Euonymus europaeus;* Gewone vlier, *Sambucus nigra;* Wilde lijsterbes, *Sorbus aucuparia;* Hazelaar, *Corylus avellana;* Vuilboom, *Rhamnus frangula;* Gelderse roos, *Viburnum opulus;* Sleedoorn, *Prunus spinosa;* Veldesdoorn, *Acer campestre;* Meidoorn, *Crataegus monogyna;* & Gewone vogelkers, *Prunus padus.*
Aantal punten	115 meter aan elzensingel. 345m² Met een mantelvegetatie van 450m² 795m² aan landschapselement. **Deze punten tellen niet meer voor het inpassingsplan maar als landschappelijk element.**

Landschapselement 4	
Naam landschapselement	**Knotelzen met ruigtekruiden**
Omschrijving en samenstelling	Ten oosten van de nieuwbouw woning, worden zes zwarte elzen aangeplant in ruigtekruiden. Voor het puntensysteem wordt landschapselement struweelrand toegepast uit het 'Standaard landschappelijke inpassing' rapport van OIJ, immers dit het best past. Het aanplanten van de knotwilgen kan plaats vinden tussen half november en half maart. Voor het aanplanten is een stek/veer van ongeveer 250 cm hoog nodig. Plant de stek minstens drie meter uit elkaar en zaag de stek minimaal twee meter boven de grond af.
Oppervlakte of aantallen	Circa 150 m² aan ruigtekruiden. Zes stuks knotelzen.
Soortnamen in Nederlands en Wetenschappelijk (& verbeelding landschapselement)	Zwarte els, *Alnus glutinosa*
Aantal punten	12 punten per vierkante meter. In totaal **1800 punten** 40 punten per boom. In totaal **240 punten.**

Landschapselement 5	
Naam landschapselement	**Scheerhaag**
Omschrijving en samenstelling	Voorlangs de nieuwe woning wordt er een nieuwe scheerhaag aangelegd. De scheerhaag mag bestaan uit meidoorn, liguster, haagbeuk of veldesdoorn. Er wordt driejarig plantsoen gebruikt in de maat 80-120 cm. De haag bestaat uit 4 stuks plantsoen per meter haag.
Oppervlakte of aantallen	Circa 75 meter aan scheerhaag. 4 x 75 = 300 stuks plantsoen.
Soortnamen in Nederlands en Wetenschappelijk (& verbeelding landschapselement)	Meidoorn, *Crataegus monogyna;* Veldesdoorn, *Acer campestre;* (haag)Liguster, *Ligustrum ovafolium;* Haagbeuk, *Carpinus betulus.*
Aantal punten	10 punten per meter. In totaal **750 punten**

<u>Puntentelling Oude IJsselstreek</u>

In totaal zijn er **3.390** punten behaald. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de **2.000** punten behaald zijn.

4.2 Beheer

Het vervolgbeheer van de aan te leggen elementen bepaald in grote mate het aanzien van de elementen. In deze paragraaf wordt aangegeven hoe de nieuwe elementen beheerd dienen te worden.

Struweelhaag

De struweelhaag wordt beheerd als hakhout. Dat betekent dat de haag periodiek afgezet mag worden, waarna de haag weer zal uitlopen. De haag mag iedere 8-10 jaar teruggezet worden, bij voorkeur in twee onderhoudsbeurten, waarbij telkens 50% van de haag (in lengte) afgezet wordt.

Solitaire boom

Geen beheer. Indien laag hangende takken hinder of schade veroorzaken, mag de boom gesnoeid worden.

Scheerhaag

De scheerhaag wordt jaarlijks één à twee maal geknipt of geschoren om de haag in de wenselijke hoogte en breedte te houden.

Elzensingel

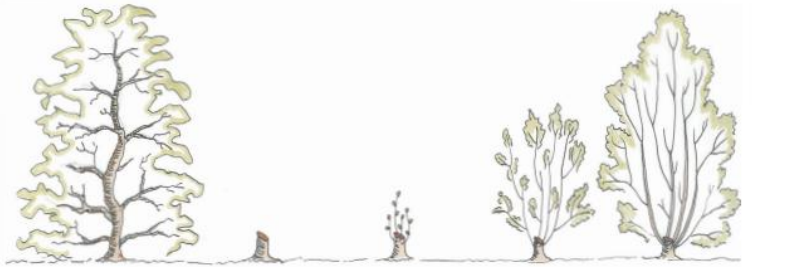
De elzensingel wordt beheerd als hakhout. Dat betekent dat de haag periodiek afgezet mag worden, waarna de haag weer zal uitlopen. De haag mag iedere 8-10 jaar teruggezet worden, bij voorkeur in twee onderhoudsbeurten, waarbij telkens 50% van de haag (in lengte) afgezet wordt.

Houtsingel

Ook deze wordt beheerd als hakhout.

Knotbomen

Om de twee a drie jaar afzetten.

Afbeelding 18: Voorbeeld hakhout beheer, bron: slgelderland.nl.

Ruigtekruiden

De ruigtekruiden wordt gefaseerd gemaaid (sinusbeheer). Bij deze vorm van beheer wordt het stuk ingezaaid weiland verdeeld in vlakken, deze worden een paar keer per jaar gefaseerd gemaaid waarbij steeds één vlak niet gemaaid wordt. Op deze manier krijgen insectenpopulaties de kans om naar het vlak met de meeste kruiden en bloemen te verhuizen. Laat de grassen niet langer dan 3 dagen liggen. Door gemaaid gras langer te laten liggen komen er voedingsstoffen vrij die je juist wil afvoeren. Ook krijgen bladrozetten op deze manier niet genoeg licht om te groeien. Maaien na 15 juni (wanneer verschaling nodig is ook in mei maaien).

Erfinpassingsplan

Wiekenseweg, Gendringen

Nieuw

1. Erf verharding
2. Nieuwe bebouwing
3. Struweelhaag
4. Scheerhaag
5. Walnoot/paarden kastanje
6. Struweelrand bestaand uit ruigtekruiden
7. Knotelzen
8. Parkeervakken

Landschapselement

9. Elzensingel
10. Mantelvegetatie (struweel)

Auteur: D. Snoeck
Versie 1.2
Datum: 15-10-2026
Status: Definitief
Locatie: Wiekenseweg, Gendringen
Project: 2025-7316

NATUURBANK OVERIJSSEL

Erfinpassingsplan

Wiekenseweg, Gendringen

Nieuw

1. Erf verharding
2. Woning
3. Bijgebouw
4. Parkeren
5. Ontsluitingsweg

Auteur: D. Snoeck
Versie 1.2
Datum: 15-10-2026
Status: Definitief
Locatie: Wiekenseweg, Gendringen
Project: 2025-7316

Erfinpassingsplan
Wiekenseweg, Gendringen
Nieuw
① Struweelhaag
② Scheerhaag
③ Walnoot/paarden kastanje
④ Struweelrand bestaand uit ruigtekruiden
⑤ Knotelzen
Landschapselement
⑥ Elzensingel
⑦ Mantelvegetatie (struweel)
Auteur: D. Snoeck
Versie 1.2
Datum: 15-10-2026
Status: Definitief
Locatie: Wiekenseweg, Gendringen
Project: 2025-7316
NATUURBANK OVERIJSSEL
1
2
3
3
4
5
6
7